

HANDREIKING voor leiders van kleine groepen

voor een groepsbijeenkomst over *'Paulus, de apostel die het licht zag'*

In deze handreiking voor een groepsbijeenkomst van de kleine groep staat de apostel Paulus centraal die een brief schrijft aan de Efeziërs. In de maanden november en december gaan in de Fonteinkerk veel van de preken over de brief aan de Efeziërs. Bij deze brief is ook een meditatief Bijbellesrooster gemaakt die je hier kunt downloaden: <http://www.fonteinkerkaarlem.nl/samendebijbeldoor/nt/leesrooster%20efeziërs.pdf>. Deze bijeenkomst heeft als doel: nader kennis maken met Paulus en onze kijk op Paulus en geïnspireerd worden om je te verdiepen in de brief aan de Efeziërs. Advies voor jou als groepsleider: reserveer tijdig een avond of een ander dagdeel (lieft minstens twee dagen van tevoren) om persoonlijk de groepsbijeenkomst voor te bereiden.

Mogelijke opzet van een avond

20.00 uur	ontvangst
20.15 uur	ijsbreker
20.30 uur	Bijbellezing en gebed
20.40 uur	geloofsgesprek
21.50 uur	kringgebed als afsluiting

(A) Ijsbreker

De bedoeling is dat je niet zomaar met het onderwerp begint, maar dat je eerst contact maakt met elkaar. De ijsbreker biedt de mogelijkheid dat iedereen wat zegt en dat ook de zwijgers aan het woord komt. Een ijsbreker is een vraag waarop iedereen een antwoord geeft. Deze vraag sluit aan bij de actualiteit of bij het persoonlijke leven en heeft ook al een min of meer expliciete koppeling naar het thema van de avond. Geef een rondje en laat ieder groepslid kort antwoord geven. Het is (nog) niet de bedoeling dat er uitgebreide gesprekken op gang komen.

- *Suggestie 1:* Welke persoon uit de Bijbel (behalve Paulus) is bij jou het meest populair? Waarom?
- *Suggestie 2:* Welk boek heb jij met het meeste plezier gelezen?
- *Suggestie 3:* Als je de apostel Paulus in één woord zou moeten typeren, welk woord zou dat dan zijn?

(B) Bijbellezing en gebed

Markeer het begin van het vervolg van het samenzijn duidelijk door iets uit de Bijbel voor te lezen en te bidden voor het geloofsgesprek. Je kunt lezen: Efeziërs 1:1-14 of Handelingen 9:1-10. Je zou in enkele zinnen kunnen aangeven waarom je dit Bijbelgedeelte gekozen hebt en wat jou er zelf het meest in aanspreekt.

Voor het begingebied kun je je laten inspireren door deze woorden: *Dank u wel, Vader in de hemel, dat u onze God bent en dat wij allemaal uw kinderen mogen zijn. Dat vinden we een groot voorrecht: dat u ons uitgekozen hebt om Christus te kennen en om met heel ons leven u te dienen. We zijn allemaal verschillend, we hebben verschillende interesses, de levenssituatie is voor elk van ons weer heel anders. Maar we willen nu graag één met elkaar zijn in ons verlangen om u te dienen en te eren en om verder te komen in ons geloof. Wilt u daarom zelf in ons midden zijn. Help ons om de Bijbel te lezen, help ons om open te zijn naar elkaar toe, help ons als we luisteren en als we spreken, door uw heilige Geest. Dat vragen we in Jezus' naam. Amen.*

(C) Geloofsgesprek

Eerst nog een keer de kenmerken van het geloofsgesprek zijn! **1 Een open Bijbel:** het gaat erom dat Gods Woorden kleur geven aan ons gesprek. Het gaat niet om onze meningen, onze ervaringen en onze inzichten, maar om wat onze Heer zegt en hoe we dat moeten toepassen in ons dagelijks leven, in onze relaties, in onze mooie en onze moeilijke momenten. **2 Een open hart:** het gaat erom dat we persoonlijk zijn en ons hart en ons leven open stellen voor de ander. Dat is niet gemakkelijk, want het is heel kwetsbaar. Daar is een veilige omgeving voor nodig, met mensen die je kunt vertrouwen en die nooit misbruik zullen maken van je openhartigheid. **3 Een open oor:** het gaat erom dat we echt proberen te luisteren naar wat God zegt, naar wat de Geest ons wil duidelijk maken én dat we echt luisteren naar de ander als hij of zij iets moeilijks of iets moois vertelt. Juist door de ander heen kan de Geest je ook aanspreken: we hebben echt elkaar nodig om Gods woorden te horen en ze in de praktijk te brengen.

In het vervolg van deze handreiking vind je een aantal elementen die structuur en richting kunnen geven aan het gesprek. Maak zelf een keuze uit de blokjes en kies eventueel ook een andere volgorde. Uiteraard kun je zelf ook

andere elementen inbrengen.

A. Introductie

Paulus is een zeer belangrijke figuur voor de christelijke kerk. Van zijn hand staan er heel wat brieven in het Nieuwe Testament. Een brief als die aan de Romeinen heeft altijd een heel grote rol gespeeld in de gereformeerde geloofsbeleving. Maar Paulus staat nogal bekend als moeilijk en dogmatisch. Herken je dat?

Welke brief van Paulus ken je het beste?

Dit zijn de brieven:

- Romeinen
- 1 en 2 Korintiërs
- Galaten
- Efeziërs
- Filippenzen
- Kolossenzen
- 1 en 2 Tessalonicenzen
- 1 en 2 Timoteüs
- Titus
- Filemon

B. Paulus: een paradoxale apostel

Er zijn veel beelden over Paulus. Iemand schreef er een boek over met deze hoofdstuktitels:

- 1 Volgeling of stichter
- 2 Jood of antisemiet
- 3 Seksist of feminist
- 4 Homohaat of mannenliefde
- 5 Doemdenker of bevrijder
- 6 Manager of mysticus
- 7 Rouwdouwer of man van gebed

Welke van deze beelden herken je en welke niet?

C. Paulus: radicale verandering

Lees (nog eens) Handelingen 9:1-10. Praat samen door over deze radicale, alles veranderende ervaring in het leven van Paulus. Maak daarbij ook gebruik van onderstaande passage uit Bronwater van 8 november 2010. Maak gebruik van enkele van de genoemde passages waar Paulus terugrijpt op de doorbraakervaring bij Damascus.

Doorbraakervaring

Paulus schrijft nadrukkelijk dat hij 'door Gods wil' apostel is. Hij heeft hier zelf niet naar gezocht. Integendeel: hij was een christenhaten en vervolgde Jezus' leerlingen (zie 1 Kor. 15:8-9 waar Paulus zichzelf 'misbaksel' noemt). Een cruciale en radicale ommekeer kwam er toen hij Jezus ontmoette op de weg naar Damascus. Deze doorbraakervaring is een fundamentele en persoonlijke spirituele ervaring zonder welke we Paulus' brieven niet kunnen begrijpen.

Op drie plaatsen in Handelingen wordt erover verteld (Hand. 9:1-19; 21:40-22:16; 26:1-19). Paulus verwijst er ook zelf meerdere malen expliciet naar (Gal. 1:13-16; 1 Kor. 9:1; 15:3-10; Ef. 3:2-4; Fil. 3:4-11).

De bron van Paulus' veelzijdige bediening is deze visionaire ervaring waardoor de onverdraagzame en fanatieke vervolger werd getransformeerd in een bewogen en bevolgen navolger. Hij ontdekte wie de door hem gehate Jezus werkelijk was: "iemand die zo inspirerend en bevrijdend met de joodse religieuze traditie omging dat mensen opnieuw gingen voelen waar het in het jodendom om ging: om een God die voorbij alle wetten en tradities je soms even zó nabij kan zijn als je vader en moeder dat kunnen: als iemand bij wie je je onvoorwaardelijk thuis mag voelen" (Jo Tigcheler, *Paulus mysticus*, blz. 17). Deze doorbraakervaring ligt achter in onze oren zo dogmatisch klinkende uitdrukkingen als 'verzoening', 'rechtvaardiging', 'heiliging', 'vrijheid in Christus', 'luister van de Heer', 'genade', 'vergeving', 'geestelijke zegeningen'. Dat zijn niet allereerst theologische termen - het is ervaringstaal!

<http://www.josdouma.nl/bronwater/Bronwater%2020091108.pdf>

D. Ingrijpende ervaringen

Er zijn niet heel veel mensen die zo'n diepingrijpende doorbraakervaring als Paulus hebben meegemaakt. Maar veel christenen kunnen wel vertellen over gebeurtenissen die hen dichterbij God hebben gebracht. Deel hier iets met elkaar over. Vertel over eigen ervaringen die levensveranderend voor je zijn geweest of over ervaringen die je van andere christenen kent en die hen dichterbij God hebben gebracht. Je kunt ook doorpraten over deze stelling:

- Elke Christen moet een keer een bekeringservaring hebben!

E. Bron

Als je de brieven van Paulus wilt begrijpen, dan moet je minstens ook zien dat hij altijd schrijft en spreekt vanuit de volheid van de ervaring op weg naar Damascus. Probeer tegen die achtergrond samen te lezen Efeziërs 1:3-14. Deel in een rondje welk woord of welke zinswending je het meest aanspreekt.

F. De Bijbel bidden

Je zou de bijeenkomst kunnen afronden met het bidden van de woorden uit Efeziërs 1:3-14 zoals hieronder geformuleerd (zie ook: <http://www.josdouma.nl/bronwater/Bronwater%2020091115.pdf>).

Gezegend bent u, God en Vader van onze Heer Jezus Christus, die mij in de hemelsferen, in Christus, met talrijke geestelijke zegeningen hebt gezegend.

In Christus immers hebt u, voordat de wereld gegrondvest werd, mij vol liefde uitgekozen om voor u heilig en zuiver te zijn, en u hebt mij naar uw wil en verlangen voorbestemd om in Jezus Christus uw kind te worden, tot eer van de grootheid van uw genade, mij geschonken in uw geliefde Zoon.

In Christus ben ik door zijn bloed verlost en zijn mijn zonden vergeven, dankzij de rijke genade die u ons in overvloed hebt geschonken. U hebt mij in al uw wijsheid en inzicht dit mysterie onthuld: uw voornemen om met Christus de voltooiing van de tijd te verwezenlijken en uw besluit om alles in de hemel en op aarde onder één hoofd bijeen te brengen, onder Christus. In hem hebt u, die alles naar uw wil en besluit tot stand brengt, mij de bestemming toebedeeld om vanaf het begin mijn hoop te vestigen op Christus, tot eer van uw grootheid.

In Christus heb ook ik de boodschap van de waarheid gehoord, het evangelie van mijn redding, in hem ben ik, door mijn geloof, gemerkt met het stempel van de heilige Geest die mij beloofd is als voorschot op mijn erfenis, opdat allen die u zich hebt verworven verlost zullen worden, tot eer van uw grootheid.

Amen!

Tenslotte

Nogmaals: je bent als groepsleider vrij om aan deze handreiking elementen toe te voegen of er elementen uit weg te laten. Wees hierin zelfstandig en let op de behoeften van de groep. Overigens heb je ook de vrijheid om deze handreiking op de voet te volgen!

Een goede vraag om jezelf als groepsleider van te voren te vragen: Wat denk ik dat de leden van mijn groep in geestelijk opzicht nodig hebben? Probeer deze vraag per groepslid voor jezelf te beantwoorden. Waarschijnlijk vind je dat niet zo gemakkelijk. Probeer het toch, omdat het je helpt om het samen met de Bijbel bezig zijn beter af te stemmen op wat de groep in geestelijke opzicht nodig heeft.

In Christus verbonden,

Jos Douma
donderdag 15 oktober 2009